

25 ÉVES / KÖZEL HÁROM ÉVTIZEDES ÁLLAMI FŐÉPÍTÉSZI RENDSZER

Beszámoló a jubileumi rendezvényéről

Nagy sikerrel zárult a MÉSZ székházban 2019. április 8-án megtartott jubileumi rendezvény, amelyet az állami főépítészeti rendszer 25 éves / közel három évtizedes fennállásának tiszteletére tartott a Magyar Főépítészek – Országos Főépítészeti Kollégium – Egyesület a Miniszterelnökség, Építészeti és Építésügyi Helyettes Államtitkárság támogatásával. A rendezvény fővédnöke Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter, szakmai partnerek a Magyar Építész Kamara, a Magyar Építőművészek Szövetsége és a Magyar Urbanisztikai Társaság voltak. A mintegy 70 résztvevő főépítész, szakember mellett a MÉK, MÉSZ és MUT elnökei is megtisztelték a konferenciát.

Az építés – mióta az ember közösségben él és hajlékot emel magának – mindig is közügy volt. Az együttélés megkívánta az egyéni és a közösségi terek viszonyának szabályozását. Amilyen mértékben vált komplexebbé a társadalom, annál fontosabb és összetettebb lett ennek a kapcsolatrendszernek az alakítása, és az ehhez tartozó eszközök is eszerint differenciálódtak.

A társadalmi viszonyok szabályozása ma két pilléren épül: az önkormányzatokra és az államra. Az épített környezet alakítására vonatkozó jogi kompetenciák is megoszlanak a két igazgatási rendszer között. A jogosítványokhoz tartozó szakmai háttér az önkormányzati szférában már vagy másfél évszázada – aktuális kifejezéssel – a *települési főépítészek* garantálják. Az állam sokáig csak a jogszabályok megalkotásával irányította ezt a területet. A feladatok sokasága azonban egy idő után megkövetelte azok decentralizálását. Magyarországon erre az 1960-as évek végén történt először egy rövid életű kísérlet. A rendszerváltás után röviddel ismét fölmerült annak az igénye, hogy az állami irányítás közelebb kerüljön az önkormányzati szférához. Ennek kielégítésére született meg – 25 éve/közel három évtizede - a 21/1992 (XII.4.) KTM rendelet, amely létrehozta a *területi – ma államinak nevezett – főépítészeti* rendszert. Kezdetben regionális rendszerben, majd 2015. április 1-től megyénként működnek az állami főépítészek, a megyei kormányhivatalok részeként.

A kormányzat az épített környezet alakítását a szabályozási és hatósági eszközök mellett az állami főépítészekeken keresztül szakmai irányítással is támogatja. A főépítészeti rendszer, és ezen belül a főépítészek munkájának elismerése az egész ország ügye, a főépítészek szakmai hozzáértésén keresztül az ország és a települések építészetileg esztétikusabb, rendezettebb megjelenése hozzájárul a harmonikusabb életünkhöz.

30 éve működik az Országos Főépítészeti Kollégium, 1989. április 13-án alakult, a magyarországi főépítészek demokratikusan megválasztott testülete. A célok szerint a főépítészek érdekképviselője, szószólója és egyben a magyar főépítész szakma/hivatás ügyének, az ország településrendezésének, értékvédelmének, környezetalakításának adott esetben konkrét építéseknek ügyét szolgáló grémium. Az önkéntes tagságon alapuló, „római klub”-ként működő szakmai közösség megalkotta a Főépítészeti Statútumot, közreműködött az 1998-as önkormányzati főépítészeti miniszteri rendelet előkészítésében. Az Országos Főépítészeti Kollégium "márkanév", nagy elismertséget vívott ki a szakmában, minisztériumi/hivatali és szakmai társadalmi vonalon egyaránt.

2014-ben a főépítészek, valamint az akkor 25 éve „római klubként” tevékenykedő Országos Főépítészeti Kollégium felismerve, hogy munkájuk összefogással és közös munkálkodással hatékonyabbá tehető, eredményességük növelhető, e célból egyesületet hoztak létre.

Salamin Ferenc kollégiumi elnök és Krizsán András DLA házigazda MÉSZ elnök megnyitóját követően Tuzson Bence a Miniszterelnökség közszolgálatért felelős államtitkára köszöntötte a jubileumi rendezvényt, a főépítészeket. A főépítészek legfőbb feladata, hogy a települési arculatok előnyükre változva öröklődjenek át a jövőbe mondta Tuzson Bence.

Keresztes Sándor volt Környezetvédelmi és Területfejlesztési Miniszter, az állami főépítészeti rendszer alapítója köszöntőjében az egykori minisztérium feladatköre és a főépítészeti tevékenység fontos jellemzőire hívta föl a figyelmet: az épített és természeti környezet egységes kezelésére, az önkormányzatok településfejlesztési tevékenységének közvetlen

szakmai támogatására, és ebben a vonatkozásban az állami és az önkormányzati főépítészek szoros együttműködésnek fontosságára.

Fülek Zsolt, a Miniszterelnökség építészetért és építésügyért felelős helyettes államtitkára a főépítési rendszer kiterjesztésének eredményei közül kiemelte, hogy a területi irányítás megyeivé alakítása kijelölte az állami és az önkormányzati felelősség határát az épített környezetének alakításában. Példa nélküli vállalkozásnak nevezte a települési arculati kézikönyvek összeállítását.

Majd a rendezvény *múlt – jelen – jövő* szakmai blokkjának előadásai következtek.

A múltat idézte Zábránszkyné Pap Klára, az OFK volt titkára, aki röviden felvázolta a főépítési rendszer átfogó történetét 1962-1992. között. Majd beszélt a 30 éve, 1989. április 12-én létrehozott Országos Főépítési Kollégiumról és az elért eredményekről.

Kiss Lajos volt területi főépítész előadásában az 1992-ben létrehozott területi főépítési hálózat részleteit ismertette, a kormányhivatalokba való integrációval zárta előadását.

Dr. Hajnóczy Péter a MÉK elnöke, volt területi/állami főépítész a kapcsolat - együttműködés részleteiről beszélt a múltat felidézve.

Körmendy Imre, a MUT tiszteletbeli elnöke a főépítészek és a MUT kapcsolatáról, az együttműködésről adott részletes tájékoztatást.

A jelenről Lukáts István, Baranya megye állami főépítésze számolt be. Előadásában ismertette feladataikat, a kormányhivatalban való működésük részleteit, egyéb szakmai munkáikat, valamint beszélt a közelgő *Építészet hete a Baranya megyei Kormányhivatalban* rendezvényükről.

Kolossa József DLA, a Miniszterelnökség Területrendezési és Településügyi Főosztály főosztályvezetője előadásában a főépítési rendszer jövőjét vázolta fel. A tervezett intézkedések közül kiemelte a balatoni főépítési hivatal megteremtését, új szakértők bevonását a világörökségi és más szempontból kiemelt területek kezelésére, valamint az állami főépítészek közötti kapcsolatok erősítését. Céljaik között szerepel a fiatal szakemberek megszólítása képzésekkel és életpályamodellek kialakításával. Szeretnék elősegíteni megyénként az együttműködést a megyei állami főépítészek és önkormányzati főépítészek, az építész és mérnöki kamarák vezetői között, mert a rendszer hatékonysága jelentős mértékben függ az összefogáson. A főépítési rendszert érintő jogszabály-módosítási javaslatok az EP-választások után kerülhetnek az Országgyűlés elé, jelezte Kolossa József.

Az ünnepség zárásaként Fülek Zsolt helyettes államtitkár emléklapot adott át a 25 éve létrehozott regionális főépítési hálózat létrehozásában kiemelkedő tevékenységet végzett szakembereknek. Emléklapot kapott Keresztes Sándor alapító miniszter, Pataky Szabolcs alapító és működtető építésügyi helyettes államtitkár, Arató András István – dr. Hajnóczy Péter – Kiss Lajos – Körmendy János - Olajos Csaba – Ruttkay M. Gyula - dr. Tóth Zoltán alapító regionális főépítészek (Főző János alapító regionális főépítész 2021-ben elhunyt), valamint Zábránszkyné Pap Klára az alapítás szervezésében és a működtetésben végzett kiemelkedő tevékenységéért.

Zábránszkyné Pap Klára

Magyar Főépítészek Országos Főépítési Kollégium – Egyesület

foepiteszek@foepiteszek.hu

www.foepiteszek.hu